

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

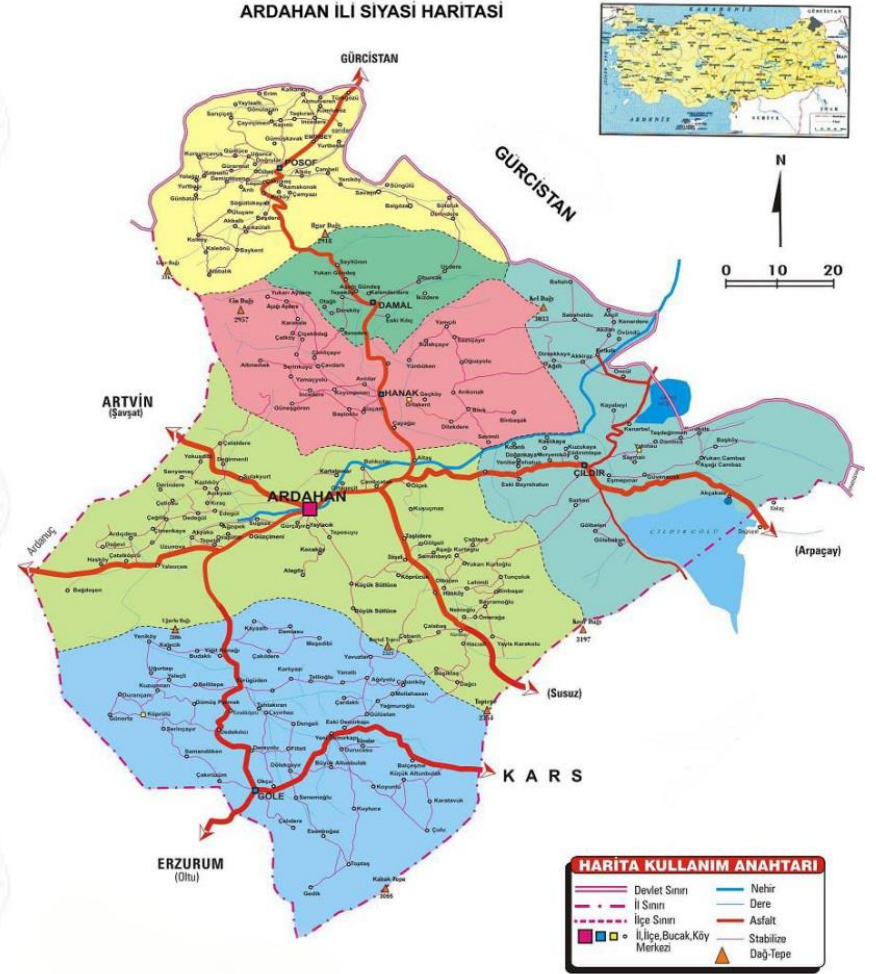
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

2026 YILI

OCAK BRİFİNGİ

- 2025 yılı itibariyle 91.354 olan nüfusun büyük bir çoğunluğu kırsal kesimde yaşamaktadır.
- Geçim kaynağını yoğunluklu olarak tarım sektörü üzerindensağlamaktadır.
- Rakımı 1800 metre yüksekte olan ilimizde karasal iklim hakimdir.

PERSONEL	ADET
İL MÜDÜRÜ	
İL MÜDÜR YARDIMCISI	1
AVUKAT	1
VETERİNERHEKİM	60
ZİRAAT MÜHENDİSİ	58
HARİTA MÜHENDİSİ	1
SU ÜRÜNLERİ MÜHENDİSİ	2
GIDA MÜHENDİSİ	2
TEKNİKER/TEKNİSYEN	10
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	4
ŞOFÖR	1
BÜRO PERSONELİ	11
DESTEK PERSONELİ	13
İŞÇİ	26
V.H.K İŞLETMENİ	1

- Toplam 192 personelimizle Ardahanımızın tarım ve hayvancılığına hizmet ediyoruz.

Araç ve Lojman Durumu

Lojman Olan Birim	Lojman Adeti	Durumu	Araç
Merkez	6	Faal	7
Hanak	-	-	3
Damal	-	-	2
Posof	-	-	2
Çıldır	-	-	2
Göle	-	-	2
Toplam	6		18

MİSYONUMUZ

- Başta hayvancılık olmak üzere tarımda sürdürülebilir gelişme sağlamak, meraların ıslahı ve etkin kullanımı temin etmek, hayvan hastalıkları ile etkin mücadele etmek, koruyucu hayvan sağlığının hizmetlerini yaygınlaştırmak, kaliteli hayvansal üretimi desteklemek ve üreticilerin ekonomik gücünün artırmak amacıyla tarım politikalarının il düzeyinde etkin şekilde uygulamak.

VİZYONUMUZ

- Hayvancılık temelli kırsal kalkınmayı destekleyen üreticinin yanında ve sahada güçlü bir kamu kurumu olmak.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

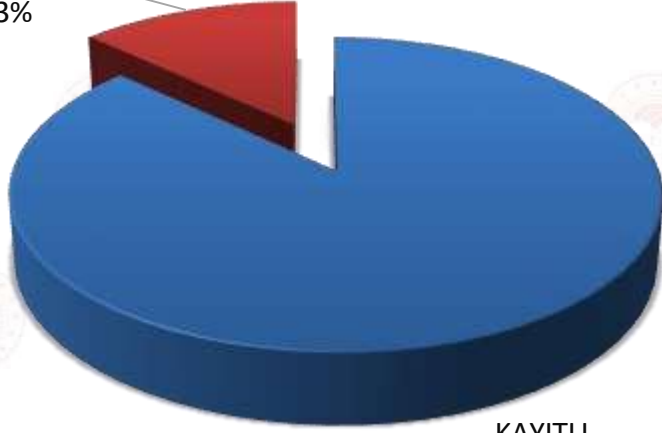
2026 Yılı Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Aktif Çiftçi Sayıları

Sıra No	Dilekçe İlçe	Kadın	Erkek	Tüzel Kişi	Çiftçi Sayısı Toplam
		Çiftçi Sayısı	Çiftçi Sayısı	Sayısı	
1	ÇILDIR	151	1695	2	1848
2	DAMAL	126	926	0	1052
3	GÖLE	197	3764	5	3966
4	HANAK	143	1841	4	1988
5	MERKEZ	349	3519	3	3871
6	POSOF	56	999	0	1055
	Toplam:	1022	12744	14	13780

Çks Kayıtlılık Oranı

KAYIT DIŞI
3%

KAYITLI
ÇİFTÇİ
97%

■ KAYITLI ÇİFTÇİ ■ KAYIT DIŞI ■ ■

Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Aktif Çiftçi Sayımız

13.780

Toplam Çiftçi Sayımız

15.000

Toplam **794.473,344** Dekar Alanda Bitkisel Üretim Gerçekleştiriyoruz

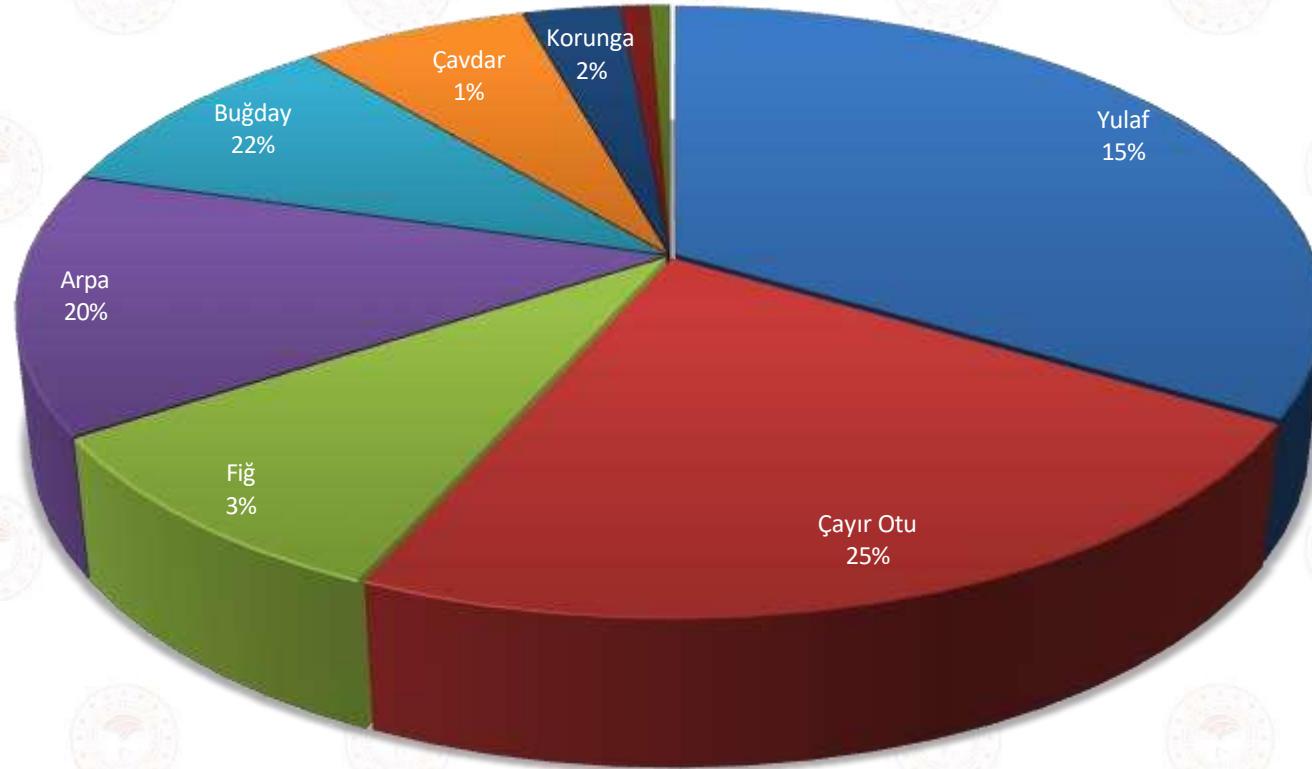
2026 Yılı Yetiştirilen Ürünler ve Üretim Alanları

	Merkez(da)	Göle(da)	Posof(da)	Damal(da)	Hanak(da)	Çıldır(da)	Toplam (da)
Yulaf	47354,73	7332,92	51,02	3993,89	17633,51	8913,84	85279,91
Çayır Otu	54325,14	24635,32	49025,51	43491,34	29746,03	35693,55	236916,89
Fiğ	17120,30	1246,12	-	281,97	5688,45	198,29	24535,13
Arpa	63561,05	45459,88	157,25	3631,58	25924,71	42599,4	181333,87
Buğday	38046,64	131507,43	430,63	4431,42	24128,76	30313,44	228858,32
Çavdar	248,26	921,40	18,47	4322,31	1373,91	-	6884,35
Korunga	8730,14	3107,81	488,16	439,90	5169,60	1464,96	19400,57
Yonca	1300,77	947,07	520,5	145,95	1910,39	384,54	5209,22
Tritikale	278,56	-	-	8,66	26,52	294,39	608,13
Patates	27,46	-	-	-	-	0	27,46
Yem Bezelyesi	-	-	-	-	-	0	0

	Merkez (da)	Göle(da)	Posof(da)	Damal(da)	Hanak(da)	Çıldır(da)	Toplam(da)
Boş Bırakılan Arazi	254,75	1686,96	163,85	14,53	72,26	40,74	2233,09
Nadas	188,36	-	-	2,89	215,59	814,26	1221,1

Bitkisel Üretim Desenimiz

■ Yulaf ■ Çayır Otu ■ Fiğ ■ Arpa ■ Buğday ■ Çavdar ■ Korunga ■ Yonca ■ Tritikale ■ Patates ■ Yem Bezelyesi

2024 Yılı Mazot Ve Gübre Destek Miktarları

Sıra No	İl	İlçe	Mazot ve Gübre İşletme Sayısı	Mazot ve Gübre Alanı (da)	Net Ödenecek Tutar (TL)
1	Ardahan	Çıldır	2127	134.564,606	22.868.425,27
2	Ardahan	Damal	1016	55.446,301	8.949.817,97
3	Ardahan	Göle	3781	210.445,936	34.314.995,65
4	Ardahan	Hanak	2002	110.297,032	18.527.004,07
5	Ardahan	Merkez	4081	234.774,979	38.635.329,48
6	Ardahan	Posof	939	41.772,384	5.999.328,56
		Toplam	13946	787.301,06	129.294.901,00

- 2024 yılında il genelinde bitkisel üretimde bulunan ;
- **13.946** çiftçimize ilk etapta **129.294901** Türk lirası mazot gübre desteği,
- **111** çiftçimize **59.244,18** Türk lirası sertifikalı tohum desteği ödenmiştir.
- **42** çiftçimize **164.140,06** Türk lirası organik tarım desteği ödenmiştir.
- **3** çiftçimize **36.656,26** Türk lirası hububat, baklagil ve dane mısır fark ödemesi desteği ödenmiştir.

Yıllara Göre Destekleme Miktarları

Tarımsal Desteğin Adı	2019 (TL)	2020 (TL)	2021 (TL)	2022 (TL)	2023 (TL)	2024 (TL)	Toplam (TL)
Yem Bitkileri Üretim Desteği	17.319.824,08	16.347.261,22	18.634.439,04	15.794.926,35	14.436.338,10	30.417.278,64	112.950.067,43
Mazot ve Gübre Desteği	15.391.758,51	17.614.167,09	20.980.765,60	79.601.875,05	90.783.164,80	129.294.901,00	353.666.632,05
Organik Tarım	4.133	-	-	34.216,48	30.765,12TL	164.140,06	233.254,66
Sertifikalı Tohum desteği	6.037,06	7.516,08	80.739,87	125.751,91	275.008,53	59.244,18	554.297,63
Fark Ödemesi Desteği	2.892,00	4.356	2.372,88	-	-	36.656,26	46.277,14
TOPLAM	32.724.644,65	33.973.300,2	39.698.317,2	95.556.769,79	105.525.276,55	161.449.220,14	467.450.528,91

2025 Yılında Yürütülen TAKE Projeleri

Proje Adı	Destekleyen Kurum	Desteklemeler
Ardahan İli Ata Tohum Kavılca Üretiminin Yaygınlaştırılması	Tarım ve Orman Bakanlığı	Çiftçilerimize 22,3 ton tohum dağıtımı yapılmıştır.
Ardahan İli Posof İlçesi Sebze Üretiminin Geliştirilmesi Projesi	Tarım ve Orman Bakanlığı	65.466 adet sebze fidesi dağıtıldı.

Gübre Takip Sistemi (GTS)

Ardahan ilinde bulunan ve Gübre Takip Sistemi (GTS)'ini aktif olarak kullanan 14 adet gübre bayiinden ;

2025 yılı il geneli Aralık ayı sonuna kadar 820.975 kg kimyevi gübre,

7.071,2 kg organik gübre satışı yapılmıştır.

İlimizde aktif ilaç bayi bulunmamaktadır.

6 adet tohumluk bayi bulunmaktadır.

2025 yılı organik projesi kapsamında 56 çiftçimizin ksk kaydı yapılmıştır.

Alet / Makine (adet)

- Traktör (Tümü) : 5933
- Balya Makinası : 1125
- Biçerdöver (Tümü) : 7
- Orak Makinası : 50
- Kombine Hububat Ekim Makinası : 52
- Tarım Arabası (Römork) : 6077
- Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinası : 3481
- Kulaklı Traktör Pulluğu : 6477
- Ark Açma Pulluğu : 89
- Atomizör : 11
- Biçer Bağlar Makinası : 53
- Cıvıv Ana Makinası : 6
- Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinası : 29
- Derin Kuyu Pompa : 181
- Dip Kazan (Subsoiler) : 7
- Diskli Anız Pulluğu (Vanvey) : 461
- Diskli Tırmık (Diskarolar) : 1133
- Diskli Traktör Pulluğu : 136
- Dişli Tırmık : 3478
- Hayvan Pulluğu : 62
- Kepçe (Tarımda Kullanılan) : 415
- Kimyevi Gübre Dağıtma Makinası : 1687
- Toprak Tesviye Makinesi : 2
- Kombine Hububat Ekim Makinesi : 66
- Üniversal Ekim Makinesi : 4
- Yayık : 6217

Alet / Makine (adet)

- **Kombikürüm (Karma Tırmık) : 10**
- **Krema Makinesi : 10087**
- **Kulaklı Anız Pulluğu : 34**
- **Kuluçka Makinesi : 51**
- **Kültüvatör : 428**
- **Merdane : 42**
- **Mısır Silaj Makinası : 3**
- **Motorlu Pulverizatör : 12**
- **Motorlu Tırpan : 12**
- **Motorlu Testere : 789**
- **Ot Silaj Makinası : 3**
- **Ot Tırmığı : 3709**
- **Patates Dikim Makinası : 3**

- **Rototiller : 7**
- **Santrifüj Pompa : 15**
- **Sap Döver ve Harman Makinası (Batöz) : 4463**
- **Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası : 53**
- **Sedyeli, Motorlu Pulverizatör Tozlayıcı Kombine Atomizör : 9**
- **Selektör (Sabit veya Seyyar) : 2**
- **Sırt Pulverizatörü : 81**
- **Su Tankeri (Tarımda Kullanılan) : 59**
- **Süt Sağım Makinesi (Seyyar) : 2724**
- **Süt Sağım Tesisi : 46**
- **Taş Toplama Makinesi : 4**
- **Toprak Burgusu : 2**
- **Toprak Frezesi (Rotovator) : 15**
- **Saman Aktarma-Boşaltma Makinası : 221**

Çayır-Mera Ve Yem Bitkileri Şubesi

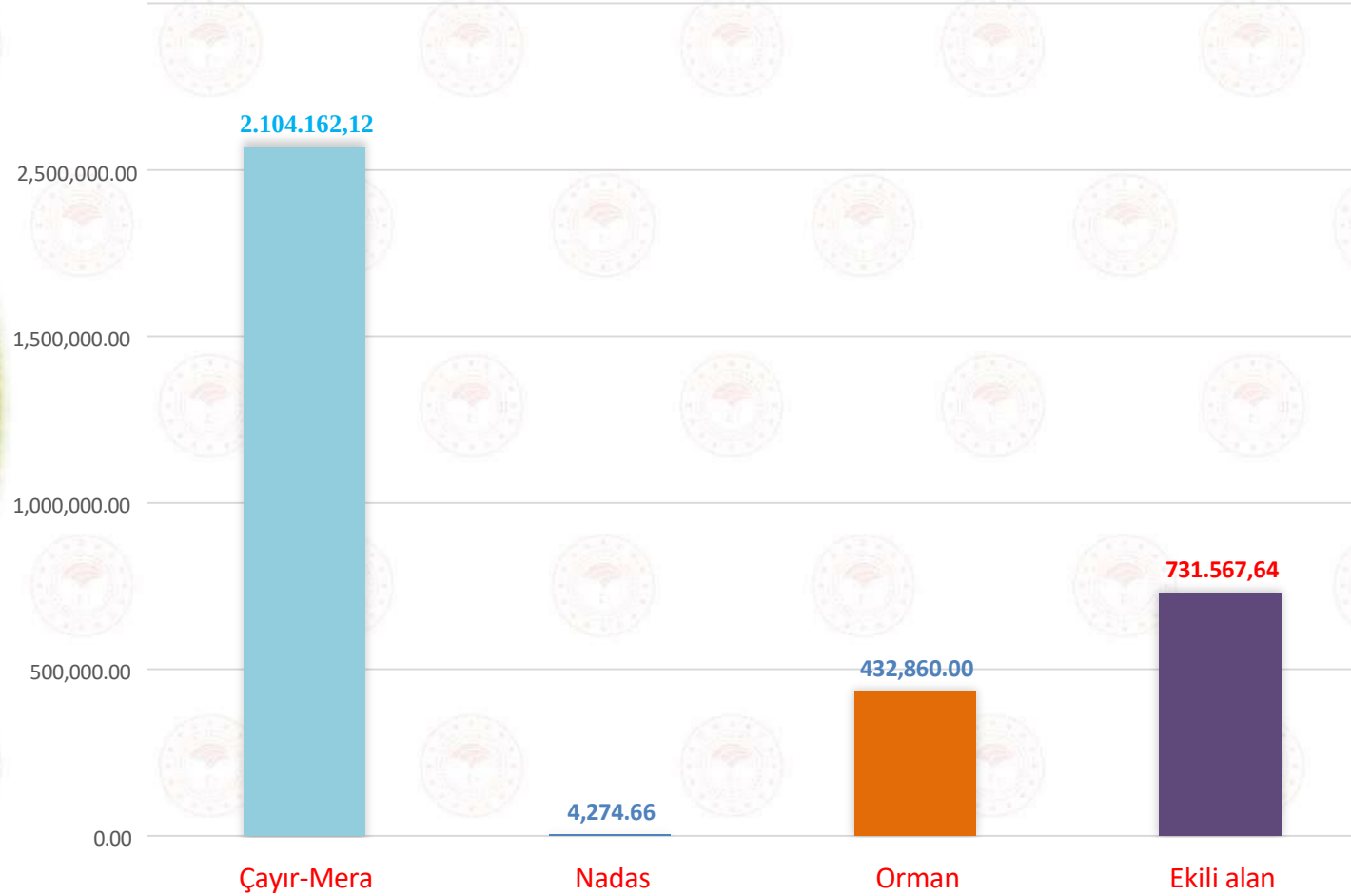

İlçe	MERA,YAYLAK VE UMUMA AİT ÇAYIR ALANI (Da)
MERKEZ	567.395,43
ÇILDIR	399.738,48
DAMAL	108.800,00
HANAK	321.412,82
GÖLE	483.027,00
POSOF	283.446,40

Toplam Mera, Yaylak Ve Çayır Alanı 2.163.820,00 Da

Çayır Mera Ve Yem Bitkileri

2026 yılı; İlin Toplam Mera, Yaylak, Kışlak, Çayırılık alanları (Çayır – Mera Alanı) 2.104.162,12 da alandır.

- Ardahan il genelindeki tüm köy ve mahallelerde **2.104.162,12 dekar mera, yaylak, kışlak ve çayır** vasıflı taşınmazların tespit ve tahdit çalışmaları tamamlanmıştır. Tespit ve tahdit çalışmaları kapsamında 4342 Sayılı Mera Kanununun 5. maddesinin (b) bendi kapsamında mülkiyeti Hazineye haiz taşınmazların tespitleri tamamlanarak vasıf ve mülkiyetlerinin değiştirilmesi için Tapu Müdürlüğüne bildirilmiştir.
- Tahsis çalışmaları kapsamında Posof, Damal ve Hanak ilçelerinde yer alan bütün köy ve mahallelerde etüt çalışmaları tamamlanmış olup 2026 yılı içerisinde askı ilana çıkılması planlanmaktadır.

Mera Islah ve Amenajman Projeleri

- 2024-2026 yılları arasında 15 köyde Mera Islah ve Amenajman çalışmalarımız devam etmekte olup Binbaşar ve Otağlı köylerinde gübreleme faaliyetleri yapılmıştır.
- 2025-2027 yılları arasında Bakanlığımız tarafından 9 köyde Mera Islah ve Amenajman Projeleri devam etmektedir
- 2026-2028 Yılları arasında uygulanması planlanan 9 Proje Bakanlığımız tarafından onaylanmıştır.

2025 Yılı Mera Islah ve Amenajmanı Projelerine İlişkin Bilgiler

2025 YILI KURUMUMUZ TARAFINDAN İLÇE BAZLI YATIRIMLAR													
PROJENİN YAPIM YILI	PROJENİN ADI	İL ADI	İLÇE ADI	KÖY-MAHALLE	SIVAT	BORU(METRE)	TUZLUK	GÜBRELEME (da)	YEM BİTKİSİ(KG)	HAYVAN BARINAĞI	GÜNE Ş ENERJİ Lİ POMPA SİSTE Mİ	PROJE BEDELİ	NERA ALANLARI (DA)
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	GÖLE	HOŞDÜLBENT	5	200	25	250	-	-	-	192.750,00	3794,77
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	GÖLE	KOYUNLU	6	2000	25	250	-	-	-	282.750,00	15116,98
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	GÖLE	KUYTUCA	8	3000	25	200	-	-	-	361.800,00	19508,24
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	ÇILDIR	AKDARI	4	500	25	250	-	-	-	176.250,00	739
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	ÇILDIR	AKÇAKALE	8	1500	50	-	-	-	-	498.500,00	10376,19
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	ÇILDIR	SEMİHAŞAKİR	4	1500	30	-	-	-	-	161.700,00	3255,027
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	POSOF	ASMAKONAK	4	500	25	-	-	-	-	126.500,00	4394,493
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	DAMAL	ESKİKILIÇ	9	1000	50	300	-	-	-	567.700,00	7965,62
2025	NERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	ARDAHAN	HANAK	ALAÇAM	6	1500	50	300	-	-	-	276.200,00	8418,14
NERA ALANLARI TOPLAMI					54	11.700	305	1550	0	0	0	2.644.150,00	57.184,73
*NERA İSLAH VE AMENAJMAN PROJESİ KAPSAMINDA YAPILAN PROJELER MEVCUTTUR. DAP KAPSAMINDA YAPILAN PROJELER BU LİSTEDE YER ALMAMAKTADIR.													

2021 - 2022 - 2023 Meradan Tahsis Amacı Değişikliği Yapılan Alanlar*

SIRA NO	İLÇESİ	KÖY/BELDE	ADA	PARSE L	DAYANA ĞI	TALEP EDEN KURUM	TALEP TARİHİ	TALEP EDİLEN ALAN(M2)	AŞAMASI
1	GÖLE	K.ALTINBULAK	102	99	j	TURKCELL	27.09.2021	3.568,36	İFRAZ DOSYASI BEKLENİLMEKTEDİR
2	MERKEZ	ORTAGEÇİT	110	714	a	MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ(Doğu-Batı Proje Danışmanlık Ltd. Şti.)	5.04.2022	15.400,00	OT BEDELİ AŞAMASINDA
3	MERKEZ	TEPELER	116	82	a	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜD.	1.06.2022	50.462,21	TESCİL EDİLDİ.
4	ÇILDIR	ÖNCÜL	101	410	d	KUZUOĞLU BALIKÇILIK	27.06.2022	54.992,25	İFRAZ AŞAMASINDA.
5	MERKEZ	ÖLÇEK	151	71	a	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜD.	4.07.2022	99.999,13	TESCİL EDİLDİ.
6	GÖLE	YAĞMUROĞLU	112	68	a	DSİ 243. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	1.02.2023	41.076,42	TESCİL EDİLDİ.
7	GÖLE	ESKİDEMİRKAPI	155	1	a	DSİ 243. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	13.02.2023	94.299,69	TESCİL EDİLDİ.
8	GÖLE	BÜYÜKALTUNBULAK	172	55-56-58	a	MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ(Göle Hazır Beton)	17.04.2023	64.800	İFRAZ DOSYASI BEKLENİLMEKTEDİR.
9	MERKEZ	GÜZÇİMENİ	115	36	A	OLGAY SALDUZ	23.04.2023	55.779,26	KOMİSYONDA
10	GÖLE	DEDEŞEN	111	257	Ğ	KÖPRÜLÜ BELEDİYESİ	7.07.2023	22.05,00	OT BEDELİ AŞAMASINDA.

2023 - 2024 Meradan Tahsis Amacı Değişikliği Yapılan Alanlar*

SIRA NO	İLÇESİ	KÖY/BELDE	ADA	PARSEL	DAYAN AĞI	TALEP EDEN KURUM	TALEP TARİHİ	TALEP EDİLEN ALAN(M2)	AŞAMASI
11	ÇILDIR	DEDEKORKUT	124	138	A	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜD.	8.08.2023	50.65,71	İFRAZ AŞAMASINDA.
12	ÇILDIR	KAYAALTI	101	285	A	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜD.	7.11.2023	114.442,91	İFRAZ AŞAMASINDA.
13	ÇILDIR	AKÇAKALE- GÜVENOCAK- AŞIKŞENLİK,YENİMA HALLE VE AŞAĞICAMBAZ	***	***	C	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	27.12.2023	113.727,50	İFRAZ AŞAMASINDA
14	MERKEZ	ALAGÖZ	101 107	1 1	Ğ	ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURULU	10.06.2024	980.800.00	BAŞVURU ALINMIŞTIR.
15	ÇILDIR	AKÇAKALE- KARAKALE-DAMLICA	107/109/1 08/113	90/110/1 40/24	C	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI YATIRIMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.07.2024	113.859,54	OT BEDELİ AŞAMASINDA
16	MERKEZ	ORTAGEÇİT	-	-	F	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	12.07.2024	98.507,59	İFRAZ AŞAMASINDA.
17	MERKEZ	ÖLÇEK	151	100	A	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜD.	18.07.2024	28.890,02	OT BEDELİ AŞAMASINDA
18	MERKEZ	ORTAGEÇİT	110	714	A	ARDAHAN İL ÖZEL İDARESİ	3.09.2024	51.365,44	BAŞVURU ALINMIŞTIR.
19	POSOĞ	DOĞRULAR MAHALLESİ	101	435	C	KAÇKAR GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET MÜDÜRLÜĞÜ	17.09.2024	5.021,86	İPTAL
20	POSOĞ	MERKEZ	AÇIKYAZI- KIRAÇ- EDEĞÜL- KAZLIKÖY	-	-	DEVLET SU İŞLERİ 24. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	16.12.2024	-	İFRAZ AŞAMASINDA.

2 0 2 5 Meradan Tahsis Amacı Değişikliği Yapılan Alanlar

SIRA NO	İLÇESİ	KÖY/BELDE	ADA	PARSEL	DAYANAK AĞI	TALEP EDEN KURUM	TALEP TARİHİ	TALEP EDİLEN ALAN(M2)	AŞAMASI
21	MERKEZ	AÇIKYAZI EDEĞÜL KIRAÇ KARLIYAZI	***	***	D	DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜD.	21.01.2025	***	TESCİL AŞAMASINDA
22	MERKEZ	AĞZIPEK-SUGÖZE- GÜZÇİMENİ	112 103 115	4 93 96	İ	ARDAHAN SANAYİ VE TEKNOLOJİ MÜDÜRLÜĞÜ	16.01.2025	590.462.105	İPTAL
23	MERKEZ	ORTAGEÇİT	119	39	C	ARDAHAN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ	14.02.2025	37.123,16	OT BEDELİ AŞAMASINDA
24	GÖLE	ÇULLU	113	220	A	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	27.02.2025	49.857.78	KOMİSYONDA
25	DAMAL	SERHAT MAH.	126	14	Ğ	ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURULU	10.03.2025	1.105.22	BAŞVURU AŞAMASINDA
26	MERKEZ	ORTAGEÇİT	***	***	F	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI LOJİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 25.HUDUT KOMUTANLIĞI	8.04.2025	2.607.635,34	BAŞVURU AŞAMASINDA
27	ÇILDIR	BEYREHATUN	104	2	C	ARDAHAN İL ÖZEL İDARESİ İMAR VE KENTSEL İYİLEŞTİRME MÜDÜRLÜĞÜ	17.04.2025	40.000,00	İFRAZ AŞAMASINDA
28	GÖLE	BÜYÜKALTINBULAK	135	123	G	ARDAHAN İL AFET VE ACİL DURUM MÜDÜRLÜĞÜ	25.04.2025	1.435,833	İFRAZ DOSYASI GÖNDERİLDİ
29	GÖLE	BÜYÜKALTIBBULAK	172	58	A	KARAYOLLARI 18. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	12.06.2025	100.614,01	TEKNİK EKİP RAPORU HAZIRLANIYOR
30	GÖLE	SÜRÜGÜDEN	144	1	A	KARAYOLLARI 18.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	13.10.2025	40760,80	TEKNİK EKİP RAPORU HAZIRLANIYOR

2 0 2 5 Meradan Tahsis Amacı Değişikliği Yapılan Alanlar

SIRA NO	İLÇESİ	KÖY/BELDE	ADA	PARSEL	DAYANAĞI	TALEP EDEN KURUM	TALEP TARİHİ	TALEP EDİLEN ALAN(M2)	AŞAMASI
31	GÖLE	DURANÇAM	109	162	A	DEVLET SU İŞLERİ 24. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	21.10.2025	24822,14	TEKNİK EKİP RAPORU HAZIRLANIYOR
32	GÖLE	DEDEŞEN	102	155	C	ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	27.10.2025	41811,629	TEKNİK EKİP RAPORU HAZIRLANIYOR

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği Ve Su Ürünleri Şubesi

2026 Hayvancılık Verileri;

Ekonomi genel olarak tarım ve hayvancılık sektörüne dayanmaktadır.

İlimizde **13.561** büyükbaş hayvancılık işletmesinde kayıt altına alınmış **324.997** büyükbaş hayvan mevcuttur.

İlimizde **1.435** adet küçükbaş hayvancılık işletmesinde kayıt altına alınmış **145.418** küçükbaş hayvan mevcuttur.

İlimizde **532** adet arıcılık işletmesinde kayıt altına alınmış **29.595** arılı kovan mevcuttur.

İlimizde **48.475** adet kaz mevcuttur.

İl dışına **166** küçükbaş sevk işlemi, **480** büyükbaş sevk işlemi ve **0** arı sevki işlemi olmuştur.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BÜYÜKBAŞ	292.831	303.619	290.068	305.738	348.895	361.894	334.051	330.694	299.816	314.863	327.953	324.997
KÜÇÜKBAŞ	50.272	72.736	60.905	69.693	99.24	99.747	115.298	135.953	129.521	149.015	145.102	145.418
ARI KOLONİSİ	53.35	39.939	46.27	37.396	36.958	27.228	27.644	40.003	38.423	34,526	37.089	29.595
KAZ	66.44	114.311	73.621	75.626	100.429	143.509	143.263	106.440	90.141	50.781	50.781	48.475
TOPLAM	462.893	530.605	470.864	488.453	585.522	532.631	620.256	613.090	557.901	563.561	560.925	548.485

Hayvan Sayılarının İlçelere Göre Dağılımı(2026 Güncel)

	BÜYÜKBAŞ		TOPLAM	KÜÇÜKBAŞ		TOPLAM	KAZ	ARI KOLONİSİ
	BÜYÜKBAŞ	BUZAĞI		KOYUN	KEÇİ			
MERKEZ	112.257	17	112.274	65.322	2.849	68.171	18.021	10.865
GÖLE	100.706	54	100.760	21.771	1.464	23.235	16.520	1.989
HANAK	43.433	477	43.910	13.407	809	14.216	5.001	6.233
DAMAL	14.207	364	14.571	993	31	1.024	5.587	1.284
POSOF	17.013	247	17.260	499	219	718	1.786	5.656
ÇILDIR	36.218	4	36.222	37.287	767	38.054	1.560	3.568
TOPLAM	323.834	1.163	324.997	139.279	6.139	145.418	48.475	29.595

İlimizde 2025 En Çok Tercih Edilen Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanların Irk Dağılımı

Büyükbaş Irk	Hayvan Sayısı
Montofon Melezi	64.390
Simental Melezi	240.928
Simental (Saf ırk)	12.289
Montofon (Saf ırk)	2.066
Diğer Irklar(Manda dahil)	5.324

Küçükbaş Irk (Koyun)	Hayvan Sayısı
Tuj Melezi	14.066
Hemşin Melezi	6.060
Morkaraman Melezi	53.633
Akkaraman M	36.648
Morkaraman	7.382
Akkaraman	3.808
Hemşin	14.577
Diğer Irklar	3.105

Küçükbaş Irk (Keçi)	Hayvan Sayısı
Ankara (Tiftik) M	15
Kıl Keçisi	335
Kıl Keçisi M	5.452
Saanen Keçisi	13
Diğer Irklar	324

2026 Yılı İl Geneli Küpelenen Hayvan Sayıları

Küçükbaş	Büyükbaş	TOPLAM
60	1.163	1.223

2026 Yılı İl Geneli Hayvan Sevk Sayıları

	Küçükbaş İşlem Sayısı	Küçükbaş Hayvan Sayısı	Büyükbaş İşlem Sayısı	Büyükbaş Hayvan Sayısı	Arılı Kovan İşlem Sayısı	TOPLAM (İşlem Sayısı)
Giden	3	39	163	3.413	-	166
Gelen	330	2.497	150	1.575	-	480

Hayvansal Ürünlerin Üretim Miktarı / Kg

2025 ve 2026 yılları hayvansal üretim;

2025 yılı
677.910 kg
kaşar

2025 yılı
182.033 kg

2025 yılı
6.709.092 lt süt

2026 yılı
29.781 kg et

2026 Uygulanan Aşı Ve Aşı Sayıları

Kedi-Köpek Kuduz : 6 adet

	Aşılar	Büyükbaş	Küçükbaş
	ŞAP	39.164	0
	LSD(Çiçek)	0	127
	BRUCELLA	11.445	21
	ANTRAX(Şarbon)	0	0
	SEPTİSEMİ	6.152	0
	KOYUN-KEÇİ VEBASI	0	52
	MAVİDİL	0	0
	TOPLAM	56.761	200

2026 Yılı Hayvan Hastalık Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

İLÇE ADI	Şap			Sığır Brucellozu	Koyun-Keçi Brucellozu	Şarbon			Kuduz	Koy-Keçi Çiçek	Koy-Keçi Vebası	Mavi Dil	Sağlık
				Sığır Brucellozu	Koyun-Keçi Brucellozu	Şarbon			Kuduz	Koy-Keçi Çiçek	Koy-Keçi Vebası	Mavi Dil	Sağlık Taraması (Sığır)
	İlkbahar		Sonbahar										
	B. Baş	K. Baş	B.Baş			B.Baş	K.Baş	Tek Tır.	Kedi- köp.	K.Baş	K.Baş	K. Baş	
MERKEZ	98.360	-	-	79.810	12.610	98.360	6.040	0	150	25.230	25.230	-	295.000
01-GÖLE	86.060	-	-	68.460	4.580	86.060	27.130	4	70	9.150	9.150	-	270.000
02-HANAK	38.480	-	-	31.950	2.530	38.480	4.800	1	10	5.070	5.070	-	91.000
03-DAMAL	14.180	-	-	12.440	500	17.700	0	0	50	1.000	1.000	-	44.100
04-POSOF	16.130	-	-	14.280	150	2.360	100	15	20	290	290	-	18.359
05-ÇILDIR	37.740	-	-	27.750	7.970	34.740	25.960	101	50	15.940	15.940	-	80.000
TOPLAM	290.950	-	-	234.690	28.340	277.700	64.030	121	350	56.680	56.680	-	798.459

2026 Yılları İhbarı Zorunlu Hastalıklar Cetveli Mihrak Sayısı

HASTALIK/2025	AKTİF	SÖNEN	TOPLAM
ANTHRAX	0	0	0
MAVİ DİL	0	0	0
ŞAP	0	0	0
SIĞIR BRUSELLOZU	0	0	0
SIĞIR TÜBERKÜLOZU	0	0	0
TAVUK VEBASI (AVIAN)	0	0	0
KUDUZ	3	0	3
KOYUN-KEÇİ ÇİÇEĞİ	2	0	2
TOPLAM	5	0	5

2026 Yılı Tek Tırnaklı Hayvan Kaydı ve Kimliklendirilmesi

İLÇE ADI	TEK TIRNAKLI*		
	AT-KATIR	EŞEK	TOPLAM
01-MERKEZ	320	1	321
02-GÖLE	15	0	15
03-HANAK	16	1	17
04-DAMAL	26	1	27
05-POSOF	58	0	58
06-ÇILDIR	266	1	267
TOPLAM	701	4	705

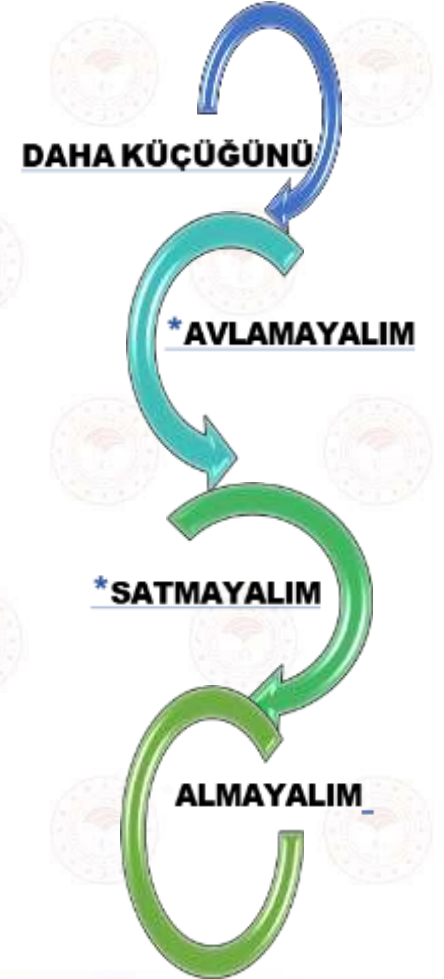
*Tek Tırnaklı hayvanlar sadece mikroçip ile tanımlanmış olanlardır.

2026 Yılı Su Ürünleri Üretim Tablosu

Çıldır Gölü'nde balıkçılık önemli aktivite olup, kışın buz tutan gölde kalın buz tabakası kırılarak balık avlanmaktadır. Gölde yakalanan en önemli balık türü (aynalı) Sazan (*Cyprinus carpio*)'dır.

Balık Cinsi	Üretim ve Avcılık Miktarı (ton)
Sazan, Kefal vb.	-
Alabalık	-

Tarımsal Desteğin Adı	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM
Buzağı Desteği	52.735.161,00	50.158.610,00	48.784.310,96	66.407.800,44	119.400.785,75	182.383.789,00			453.462.656,71
Hayvan Hastalığı Tazminatı	-	-	-	-	-	-	13.983.021,25	436.527,92	14.419.549,17
Çiğ Süt Desteği(Süt Teşvik Primi)	635.455,00	1.777.502,42	1.531.848,41	4.629.348,16	3.389.822,67	2.878.023,84	1.834.400,52		15.452.310,03
Büyük Ve Küçükbaş Hayvan Gen Kaynakları Desteği (Zavot,Hemşin,Osmanlı Keçisi)	155.400,00	155.400,00	155.400,00	934.000,00	330.000,00	2.859.600,00			466.200,00
Üretim iznli işletmelerden Alınan Ana Arı Destelemesi			25.200,00	28.000,00	-				53.200,00
Arı Gen Kaynakları Desteği (Kafkas Arısı)	204.160,00	197.920,00	205.920,00	382.400,00	-	602.600,00			1.593,000
Aktif Koloni Desteklemesi (Arı Koloni Desteği)	452.730,00	479.235,00	619.080,00	1.072.400	1.994.900,00	3.492.828,00			8.111.170,00
Anaç Sığır Desteklemesi	0	0	-	-	-				-
Anaç Koyun Keçi Desteklemesi	740.650,00	1.148.160,00	1.615.670,00	2.452.550,00	5.719.300,00				11.676.330,00
Su Ürünleri			41.393,96	39.774,2	121.750,00	121.750,00	183.800,00		508.468,16
Anaç Manda Desteklemesi	2.250,00	1.750,00	4.000,00	6.500,00	14.000,00				28.500,00
Malak Desteklemesi	1.750,00	1.750,00	1.500,00	4.500,00	8.000,00	5.000,00			18.000,00
Çoban İstihdam Desteği	10.000,00	15.000,00	5.000,00	36.000,00	36.000,00	72.000,00			174.000,00
%60 Hibeli Arıcılık (Makine Alet-Ekipman Alım) Desteği			910.098,00						910.098,00
Arıcılık- İpekböcekçiliği-Kaz-Hindi Yetiştiriciliği Desteği(%75 Hibeli Kaz Desteği)			172.505,82	-					172.505,82
Dap Gap,Kop,Dokap Hayvancılık Desteklemeleri	965.762,82	187.657,00	274.183,76	-					1.427.603,58
Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi			25.000,00	-					25.000,00
Damızlık Boğa Dağıtımı	-	-	-	-					
Besilik Erkek Sığır Desteklemesi	29.250,00	31.250,00		-					60.500,00
Düve Alım Desteği	30.000,00	-	-	-					30.000,00
Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği				1.334.600	2.677.800,00				4.012.400,00
Kuzu Oğlak Desteklemesi						9.060.680,00			9.060.680,00

Tarımsal Desteğin Adı	İşletme Sayısı	İşletme Sayısı	İşletme Sayısı	İşletme Sayısı	İşletme Sayısı	İşletme Sayısı
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Buzağı Desteği	13801	10.828	9.971	10.360		
Hayvan Hastalığı Tazminatı	-	-	-	-	155	5
Çiğ Süt Desteği(Süt Teşvik Primi)	2422	2728	2.558	1.655	1.349	
Büyük Ve Küçükbaş Hayvan Gen Kaynakları Desteği (Zavot,Hemşin,Osmanlı Keçisi)	15	46	12	42		
Üretim İzinli İşletmelerden Alınan Ana Arı Destelemesi	100	84				
Arı Gen Kaynakları Desteği (Kafkas Arısı)	96	92		63		
Aktif Koloni Desteklemesi (Arı Koloni Desteği)	526	603	612	618		
Anaç Sığır Desteklemesi	351	382				
Anaç Koyun Keçi Desteklemesi			384			
Kuzu Oğlak Desteklemesi				336		
Su Ürünleri	29	29	29	29	23	
Anaç Manda Desteklemesi	3	2	2			
Malak Desteklemesi	2	2	2	1		
Çoban İstihdam Desteği	1	3	3	2		
Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği	-	147	275			

Kırsal Kalkınma Ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

%50 Hibeli Dap Ahır Projesi Yıllara Göre Dağılımı

YIL	Onaylanan Proje Sayısı	Biten Proje Sayısı	Faaliyet Raporu	Toplam Yatırım Tutarı(TL)	Toplam %50 Hibe Bedeli (TL)
2015	104	57	<u>*57 adet Ahır inşaatı tamamlandı.</u> <u>*47 adet iptal</u>	10.318.041,31 TL	5.159.020,66 TL
2016	75	31	<u>*31 adet Ahır inşaatı tamamlandı</u> <u>*44 adet iptal</u>	6.636.369,00 TL	3.318.184,50 TL
2017	31	2	<u>*2 adet Ahır inşaatı tamamlandı.</u> <u>*21 adet iptal</u>	653.700,29 TL	287.574,83 TL
2018	42	2016 yılında 5 proje 2017 yılında 8 proje 2018 yılında 8 proje	<u>*1 adet onarım tamamlandı.</u> <u>*20 adet Adet İnşaatı tamamlandı.</u> <u>*27 adet iptal</u>	5.612.266,21 TL	2.553.876,73 TL
2019	8	<u>2018 yılındakalan 4 proje 2019'da 2 proje</u>	<u>*2018 yılındakalan 4 proje tamamlandıve kalan 3 proje yapım aşamasında</u> <u>*2019 yılındaise 3 proje yapım aşamasında</u> <u>*2019 yılıprojesi olup 2 iptal</u>	2.259.390,74 TL	965.762,82 TL
2020	0	1	<u>*2019 yılında kalan 1 proje tamamlandı.</u>	555.550,13 TL	187.281,91 TL
2021	2	2	<u>*2 adet ahır inşaatı tamamlandı.</u>	548.367,51 TL	274.183,76 TL
TOPLAM	262	120	<u>*119 adet Ahır inşaatı tamamlandı.</u> <u>*1 adet Onarım Projesi tamamlandı.</u>	26.583.685,19 TL	12.745.885,21 TL

Aktif Kooperatifler

	İLÇESİ	KOOPERATİFİN ADI	ÇALIŞMA BÖLGESİ	ORTAK SAYISI	FAALİYET ALANI
1	MERKEZ	S.S. Yalnızçam Hasköy T.K.K.	Yalnızçam Hasköy	118	ORMANCILIK
2	MERKEZ	S.S. Hoçvan Hasköy T.K.K.	Hoçvan Hasköy	106	SÜT HAYVANCILIĞI
3	MERKEZ	S.S. Bağdeşen T.K.K.	Bağdeşen	301	ORMANCILIK
4	MERKEZ	S.S. Çamlıçatak T.K.K.	Çamlıçatak	71	ORMANCILIK
5	GÖLE	S.S. Yeniköy T.K.K.	Yeniköy	168	ORMANCILIK
6	HANAK	S.S. Hanak İlçe Merkez T.K.K.	Hanak-Merkez	16	AKTİF FALİYETİ TOK
7	POSOF	S.S. Süngülü T.K.K.	Süngülü	23	ORMANCILIK (TASFİYE SÜRECİ)
8	POSOF	S.S. Posof İlçe Merkez T.K.K.	Posof-Merkez	29	ORMANCILIK
9	ÇILDIR	S.S. Akçakale Köyü T.K.K.	Akçakale	27	BESİ VE SÜT HAYVANCILIĞI
10	ÇILDIR	S.S. Kenarbel T.K.K.	Kenarbel	28	BESİ HAYVANCILIĞI
11	ÇILDIR	S.S. Çıldır Su Ür. Ve Balıkçılık Kooperatifi	Akçakale Köyü	26	SU ÜRÜNLERİ
12	ÇILDIR	S.S. Aktaş Su Ürünleri Kooperatifi	Öncül	14	SU ÜRÜNLERİ

BİRLİKLER

Damızlık Sığır
Yetiştiricileri
Birliği

Koyun Keçi
Yetiştiricileri
Birliği

Arı
Yetiştiricileri
Birliği

Kırsal Kalkınma Yatırımların Desteklenmesi Programı Kapsamında Yapılan Projeler

YIL	Onaylanan Proje Sayısı	Biten Proje Sayısı	Hibeye Esas Yatırım Tutarı (TL)	Toplam %50 Hibe Bedeli (TL)
2022	68	28	2.572.828 TL	1.286.414 TL
2023	554	169	20.674.271,12 TL	10.337.135,56 TL
2024	8	7	2.444.394,22 TL	1.222.187,1 TL
2025	35	24	14.948.394,22 TL	7.474.197,11 TL
TOPLAM	665	228	40.639.867,54 TL	20.319.933,77 TL

Yıllara Göre Destekleme Miktarları

Tarım Desteğinin Adı	2021	2022	2023	2024	2025	TOPLAM
KKYDP (Makine + Ekipman)	1.667.000,000	1.286.414,00	10.337.135,56	1.122.187,1	7.474.197,11	21.886.933,77
KKYDP (Ekonomik Yatırım)	-	1.298.550,00	-	-	-	1.298.550,00
Uzman Eller Projesi	-	1.193.373,00	3.454.623,76	-	-	4.647.996,76
Genç Çiftçi Projesi	-	-	-	-	-	-
%60 Hibeli Arıcılık (Makine Alet +Ekipman Alımı) Desteği	910.098,00	-	-	-	-	910.098,00
TOPLAM	2.577,098	3.778.337	13.79.759,32	1.122.187,1	7.474.197,11	28.743.578,53

Gıda Ve Yem Şube Müdürlüğü

		Merkez	Çıldır	Damal	Göle	Hanak	Posof
İşletme Sayısı (Gıda+Yem)	1064 Adet	525	84	59	243	80	73
Üretim yapan işletme(Onay+Kayıt)	123 Adet	62	7	5	38	6	5
Perakende İşletme (Kayda Tabi)	829 Adet	428	63	46	174	61	57
Perakende Yem İşletme	101 Adet	28	13	8	29	13	10
Diğer (Kurum, Jand. Yemekhanesi, Gümrük, Mesken, Kayıtsız İşletme)	24 Adet	12	4	1	3	1	3

	TAPDK (Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı)					
Toplam	Perakende Tütün	Perakende İçki	Toptan İçki	Açık İçki	Nargile Sunumu Yapanlar	Etil Alkol Toptan
450	331	99	2	17	4	-

2017-2026 Yılları İşletme Bazlı Denetim Sayıları

İşletme bilgileri	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2026 (01.01.2026- 02.02.2026)
Üretim Yapan İşletme (Onay + Kayıt)	242	211	227	360	265	185	238	259	23
Perakende İşletme (Kayda Tabi)	1139	1187	1170	1339	1459	1149	1055	1419	126
Perakende Yem İşletme	136	184	178	242	201	176	94	115	7
Birincil Üretim + Gıda Dışı Faaliyet Denetim Sayısı	-	-	35	59	82	97	17	6	-
Ocak– Aralık ayları arasında Toplam Denetim Sayıları	1517	1582	1610	2000	2007	1607	1404	1765	156

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Onaylı Üretim Yapan İşletme Sayısı	42 Adet	15	3	1	1	21	1
Mandıra	32 Adet	6	3	1	1	20	1
Süt Toplama Merkezi	2 Adet	2	-	-	-	-	-
Et İşleme Tesisi	3 Adet	3	-	-	-	-	-
Kanatlı Parçalama Tesisi (Ardem)	1 Adet	1	-	-	-	-	-
Kesimhane	3 Adet	2	-	-	-	1	-

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Şartlı Onaylı Üretim Yapan İşletme Sayısı	2 Adet	-	1 (Naim Senem Süt)	-	-	1(Selim Bey Süt ve Süt Ürünleri)	-

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Kayıtlı Perakende Gıda İşletmeleri	829 Adet	428	63	46	61	174	57
Yemekhane(Yerinde)	45 Adet	24	3	2	2	8	6
Lokanta-Restoran	94 Adet	54	6	6	5	13	10
Şarküteri	73 Adet	37	3	-	5	26	2
Kasap	19 Adet	7	-	-	3	7	2
Bakkal-Market	385 Adet	188	37	26	32	76	26
Kafe-Bar	15 Adet	10	-	1	-	2	2
Diğer-Gıda Satış	21 Adet	13	1	-	3	2	2
Manav	9 Adet	4	-	-	-	4	1
Unlu Ürünler Satış Yeri (Zaireci – Hububat Satış)	7 Adet	6	-	-	-	1	-
Kantin	29 Adet	18	-	2	1	7	1
Otel	18 Adet	13	-	-	-	3	2
Aktarlar	3 Adet	2	-	-	-	1	-
Büfe	3 Adet	2	-	-	1	-	-
Balık Satış Yeri	2 Adet	1	-	-	-	1	-
Fast Food	7 Adet	7	-	-	-	-	-
Çiğköfte (Diğer-Toplu Tüketim Yeri)	7 Adet	6	-	-	-	1	-
Gıda Deposuları/Toptancıları	6 Adet	3	-	-	1	2	-
Kahvehane-Çay Ocağı	81 Adet	28	13	9	8	20	3
Pastacılık Ürünleri – Toplu Tüketim	1 Adet	1	-	-	-	-	-
Kuru Yemişçiler	1 Adet	1	-	-	-	-	-
Takviye Edici Gıda Satışı	2 Adet	2	-	-	-	-	-

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Kayıtlı Üretim Yapan İşletme Sayısı	81 Adet	47	4	4	5	17	4
Yemekhane(Dağıtım)	9 Adet	8	-	-	-	1	-
Unlu Mamuller üretimi	20 Adet	17	-	1	-	1	1
Pasta, börek, hamur ve sütlü tatlılar üretimi	13 Adet	6	-	-	2	4	1
Ekmek ve Ekmek Çeşitleri üretimi	34 Adet	13	2	3	3	11	2
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	2 Adet	2	-	-	-	-	-
Bulgur üretimi	1 Adet	-	1	-	-	-	-

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Yem İşletme Sayısı	101 Adet	28	13	8	13	29	10
Kayıtlı	75 Adet	19	8	7	11	22	8
Onaylı	13 Adet	4	2	-	1	6	-
Kayda ve Onaya Tabi Olmayan	13 Adet	1	-	-	-	-	-

		Merkez	Çıldır	Damal	Hanak	Göle	Posof
Gıda Dışı Faaliyet (Kurum, Gümrük, Mesken vb.)	2 Adet	1	-	-	-	-	1

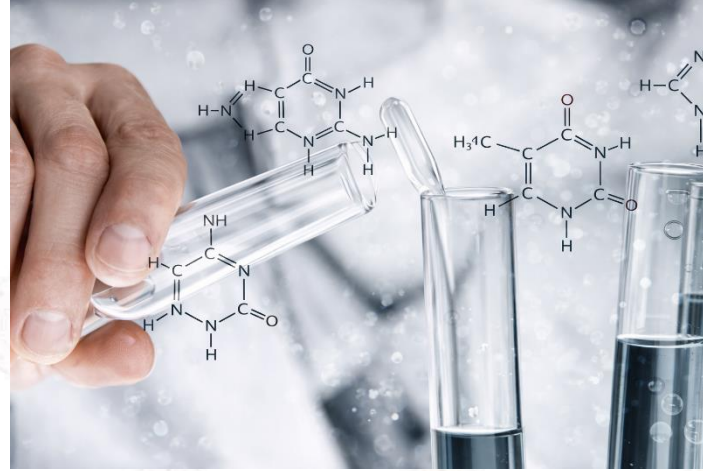

Tarımsal Altyapı Ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

2026 Ocak Ayı İçin Tarımsal Ve Tarım Dışı Amaçlı Kullanıma Ait İzin Yazısı Yazılmamıştır.

Satış Ve Miras İşlemleri (Tay Portal)

Faaliyetler	Başvuru Sayısı	Parsel Sayısı	TALEP EDİLEN ALAN (Da)	Sonuç
Pay Temliki	1	4	29.06	Olumlu
Toplam	1	1	29.06	

Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği' Kapsamında Su Analizleri Yapılmaktadır.

- Ardahan genelinde **19 numune** yer üstü ve **1 numune** yer altı olacak şekilde üç ayda bir olacak şekilde alınarak toplam **20 numune**de;
- Nitrat, çözülmüş oksijen, pH, sıcaklık, orta fosfat, toplam fosfor ve toplam azot olmak üzere 7 parametrede analiz yapılmaktadır.

Büyük Ova Koruma Alanları

- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 14. maddesindeki “Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar; kurul ve kurulların görüşü alınarak, Cumhurbaşkanı kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir.” ibaresine istinaden İlimiz bünyesinde ilan edilen 4 büyük ova bulunmaktadır.
- Kanun’un 14’üncü maddesi kapsamında **Ardahan ve Göle Ovalarının** 03.11.2016 tarih 05 nolu İl Toprak Koruma Kurulu ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmesi kararlaştırılarak, 21.01.2017 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmiştir.
- **Samandöken Ovası** 08.06.2020 tarih 02 nolu İl Toprak Koruma Kurulu ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmesi kararlaştırılarak, 22.10.2020 tarihinde Cumhurbaşkanı kararı ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmiştir.
- **Çıldır Ovası** 16.05.2023 tarih 02 nolu İl Toprak Koruma Kurulu ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmesi kararlaştırılarak, 15.11.2024 tarihinde Cumhurbaşkanı kararı ile büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmiştir.

Büyük Ova Koruma Alanları

Ova Adı	Köy Sayısı	TOPLAM Alan(da)
Ardahan Ovası	27	152.413,44
Göle Ovası	25	183.937,179
Samandöken Ovası	3	18.020
Çıldır Ovası	10	37.348

Koordinasyon Ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

İstatistik Bilgi Sistemi (İVA-İBS)

Ürün	Alt Ürün	Veri Sayısı
Tarla Bitkileri	-	15 ürün
Açıkta Sebzecilik	-	2 ürün
Ağaç Bazlı Meyvecilik	-	11 ürün
Canlı Hayvan	Büyükbaş / Küçükbaş	53 veri
Canlı Hayvan	Kümes (Ticari)	8 veri
Canlı Hayvan	Kümes (Hane Halkı)	4 veri
Canlı Hayvan	Arıcılık	5 veri
Tarımsal Alet ve Makine	-	94 kalem veri

Tarımsal Ürünler Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS):

Faaliyet	Günler	Sorumlu Personel
Veri Girişi	Çarşamba – Cuma (Haftada 2 Gün)	İl / İlçe Personeli

- Merkezde 5 markette 510 üründe, il genelinde ise 24 market fiyat takibi yapılmaktadır.

TÜİK (ÇEF/ÇÖF Derlemeleri):

- Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar (ÇEF) ve Çiftçinin Ödediği Fiyatlar (ÇÖF) aylık dönemlerde derlenerek her ayın 26'sına kadar Bakanlığın İBS sistemine aktarılmaktadır.
- TÜİK Kars Bölge Müdürlüğünce belirlenen Merkez ve Çıldır ilçelerine ait veriler ilçe veri giriş görevlilerince sisteme girilmektedir.

Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA):

- 22.01.2009 tarihli yönetmelik kapsamında yürütülmektedir. Ardahan da **50 gönüllü çiftçi, 2 teknik personel** tarafından yılda **3 kez** ziyaret edilerek kayıt altına alınmaktadır.

Tarımsal Gelir Beyanı:

- SYDV, SGK, Aile ve Sosyal Hizmetler ve diğer kurum talepleri ile vatandaş başvuruları doğrultusunda zirai gelir hesaplamaları yapılmaktadır.
- 2025 yılında kamu kurum ve kuruluşlarına **4158 adet Tarımsal Gelir Raporu** gönderilmiştir.

İl Yatırım Takip Sistemi (İLYAS):

- Yürütülen projelere ilişkin gerçekleşme bilgileri ilgili şubelerden alınmakta; bütçe gelir-gider verileri **SGB.Net** üzerinden temin edilmektedir.
- “İzleme Raporu / Kuruluş Dönem Raporu / İl Yatırım Sistemi Takip Formu” hazırlanarak **3 aylık dönemlerle** Valilik İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğüne gönderilmekte ve İLYAS’a veri girişi yapılmaktadır.

Genel Tarım Sayımı

- İl Müdürlüğünde 2 asil + 1 yedek veri giriş sorumlusu tarafından yürütülmüştür.
- 5933 üreticinin tamamı sisteme girilmiş ve mobil tarım sayımı ekiplerimiz ile %100 veri giriş oranına ulaşılmıştır.

Tarımsal Ürünler Maliyet Sistem (TAMSİS)

- **1 asil** veri giriş sorumlusu tarafından yürütülmekte, ekimden hasada kadar veri girişi yapılmaktadır.
- **15 üründe veri girişi** yapılmakta ve hasat sonrası 10 bitkisel ürün ve büyükbaş, küçükbaş, arı kolonisi verileri ile **İl Maliyet Cetveli** hazırlanmaktadır.

Fenolojik Gözlem Raporları (Aylık Üretim Bilgileri)

- Sahada her ay gerçekleştirilen gözlemler doğrultusunda hazırlanan fenolojik gözlem raporu, ilgili ayın sonunda Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne iletilmektedir

Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı İşlemleri

- İlgili yılın mart ayında, Çiftçi Malları Koruma Kanunu (4081 sayılı kanun) ile Valilik Genel Emri kapsamında yer alan ilgili kanun maddeleri, resmî yazı yoluyla tüm muhtarlıklara bildirilmiştir. Ayrıca, 2025 yılı içerisinde ayrı otlatma ve sürü yönetimine ilişkin olarak toplam 13 adet dilekçe alınmış olup, söz konusu dilekçeler değerlendirilerek gerekli işlemler yapılmış ve gereği yerine getirilmiştir.”

Eğitim- Yayın Faaliyetleri

İl Yayım Programı ve Dönem Gerçekleşmeleri:

Faaliyet Türü	Gerçekleşme Oranı
Demonstrasyon	%99.3
Çiftçi toplantıları	%132.2
Tarla günleri	%220
Diğer yayım faaliyetleri	%103.7

İlçe ve şube teklifleri doğrultusunda hazırlanmakta, Bakanlık onayına sunulmakta ve gerçekleştirmeler **3'er aylık** raporlanmaktadır.

Çiftçi Kursları (Halk Eğitim Protokolü)

Kurs Adı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Süt Sığırları Yetiştiriciliği	1	23
Sağım Hijyeni ve Sanitasyon	1	25
Toplam	2	48

Yayın Faaliyetleri Katılımcı Bilgileri

Gösterge	Değer
Toplantı Sayısı	289
Ulaşılan Kişi Sayısı	14.307

Lider Çocuk Kampı

- 2025 yılında, ilköğretim 4. sınıf öğrencilerine **doğa bilinci, çevre farkındalığı ve tarımla tanışma** fırsatı sunmak amacıyla **Lider Çocuk Tarım Kampı Programı** şube müdürlüğümüz koordinasyonunda uygulanmıştır. Bu yıl ki program, “**kooperatifçilik**” temasıyla yürütülmüş olup, çocuklara **paylaşım, iş birliği ve sorumluluk bilinci** kazandırılmıştır.

Taşra Birim Amirleri Toplantısı Sekreteryası

- Belirlenen süre içerisinde taşra birim amirleri, sorumluluk alanlarına ilişkin yürütülen faaliyetleri değerlendirmiş, mevcut iş ve işlem verilerini analiz etmiş ve önümüzdeki döneme yönelik planlamalarını yapmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda iş süreçlerinin etkinliği gözden geçirilmiş ve gerekli iyileştirme alanları belirlenmiştir. Değerlendirme sonuçları ilgili birimlerce raporlanarak üst yönetime sunulmuştur.

Kuraklık İl Kriz Merkezi Toplantıları

- Kuraklık İl Kriz Merkezi Toplantısı, ilimizde kuraklık riskine karşı alınabilecek önlemleri değerlendirmek amacıyla yılda en az bir kez yapılmaktadır. Toplantıda su kaynaklarının durumu, tarımsal etkiler ve kuraklıkla mücadele kapsamında yürütülen ve planlanan çalışmalar ele alınmaktadır.

Doğal Afet Çalışmaları

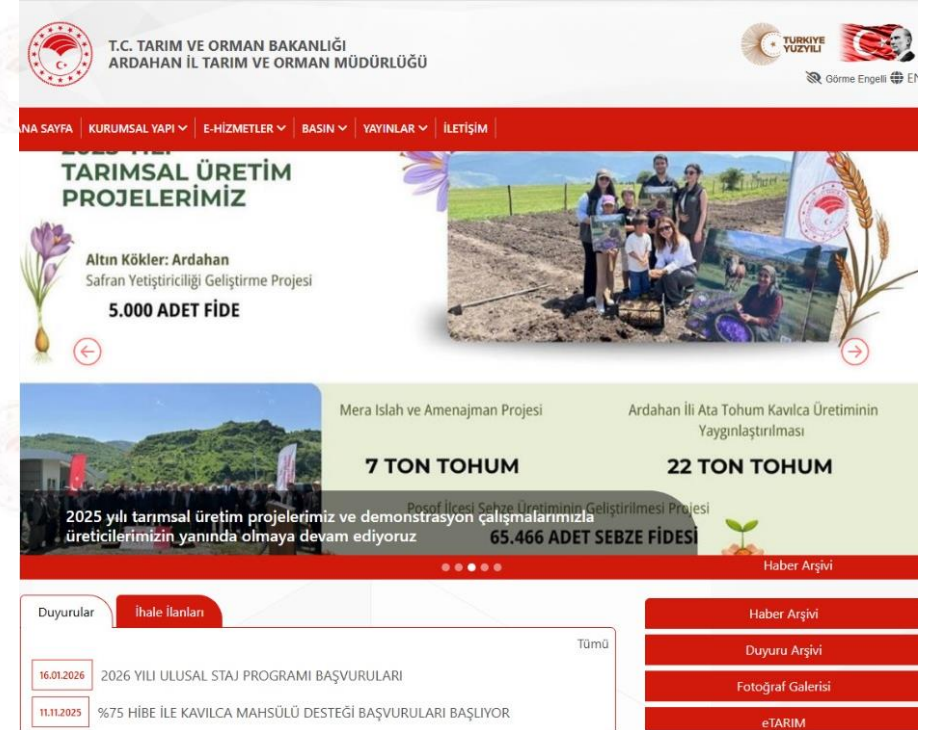
- Doğal afet uygulamaları, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen “Doğal Afet Uygulama Talimatı” doğrultusunda yürütülmektedir.
- Afet ihbar formları hazırlanarak en geç 60 gün içinde Bakanlığa gönderilmektedir. Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne 2025 yılı içerisinde 16 adet Afet İhbar Formu gönderilmiştir.

Basın – Web – Brifing

- Web çalışmaları Ardahan İl Müdürlüğü web sitesinde (<https://ardahan.tarimorman.gov.tr>) **294 duyuru** **1372 haber** yayımlanmıştır.
- 1698** adet Sosyal Medya paylaşımı ve haftalık 250.000 görüntülenme sayısı almaktadır.
- Kurumumuzca her ay şubelerimizden güncel bilgiler alınarak hazırlanan brifingler Valiliğimize gönderilmekte ve web sitemizde paylaşılmaktadır.”

Staj İşlemleri (2025)

- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında staj işlemleri Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğüne yürütülmektedir. Başvurular Bakanlık Staj Takip Sistemi ve Kariyer Kapısı üzerinden alınmaktadır.
- 2025 yılında **13 öğrenci** (lise + üniversite) staj yapmıştır.

CİMER / SMS /Açık Kapı

- 2025 yılı içerisinde kurumumuz adına toplam **94 adet CİMER ve 5 adet Açık Kapı şikayeti** alınmıştır. Şikayetler titizlikle incelenmiş ve ilgili birimler tarafından gerekli işlemler yapılarak sonuçlandırılmıştır. Bu süreç, vatandaşlardan gelen geri bildirimlerin değerlendirilmesi ve çözüm üretilmesi açısından etkin bir şekilde yürütülmüştür.
- Aynı yıl içerisinde kurumumuz tarafından **827.120 SMS gönderimi** gerçekleştirilmiştir. Bu SMS gönderimleri, bilgilendirme ve duyuru amaçlı olarak planlı ve düzenli bir şekilde yürütülmüş, hedef kitlenin bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ
2026 YILI ULUSAL
STAJ PROGRAMI
BAŞVURUSU

Bakanlığımız birimlerinde 2026 yılında staj yapmak üzere **Ulusal Staj Programı** üzerinden **ön lisans ve lisans** öğrencileri kabul edilecektir.

[Başvuru Linki: ulusalstajprogrami.iskur.gov.tr](https://ulusalstajprogrami.iskur.gov.tr)

Son Başvuru Tarihi: 16 Mart 2026

T.C. AĞAÇLANDIRMA VE ORMAN BAKANLIĞI
T.C. AĞAÇLANDIRMA VE ORMAN BAKANLIĞI
İL TARIM VE ORMAN
MÜDÜRLÜĞÜ

@ardahanilTarim @ardahanilOrman

Projeler

Proje Adı	Yıl	Proje Sahibi / Ortaklar	Süre	Bütçe / Finansman
Yem Bezelyesi Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması	2024	Finansman: BÜGEM	12 ay	37.000 TL
Ardahan Kekik ile Yenileniyor – Kadın Üreticilerimiz Kırsalda Hayat Buluyor	2024	Ortaklar: Posof, Çıldır, Hanak İlçe Müdürlükleri	10 ay	90.000 TL
İtalyan Çimi Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması	2024	Ortak: Hanak İlçe Md.	9 ay	37.000 TL
Ardahan Maviye Bürünüyor – Üreticilerimiz Kırsalda Hayat Buluyor	2024	Ortak: Posof İlçe Md.	5 ay	Toplam: 46.560 TL (Çiftçi katkısı: 20.000 TL / Bakanlık bütçesi: 26.560 TL)
Ardahan Safran Yetiştiriciliği Geliştirme Projesi	2025	Ortak: Van Yüzüncü Yıl Üniv.	7 ay	110.000 TL

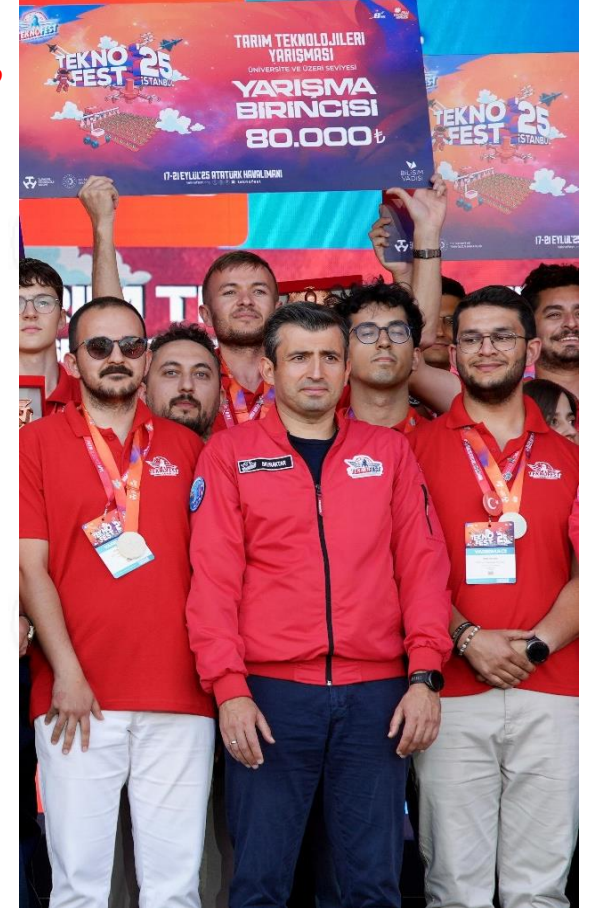
Proje Adı	Yıl	Proje Sahibi / Ortaklar	Süre	Bütçe / Finansman
Ardahan İli Çıldır, Hanak Ve Posof İlçeleri Köylerinin Mera Altyapısının Geliştirme Projesi	2025	Ardahan İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü/ DAP	12 Ay	9.874.577,6 TL
Ardahan İli Mera Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	2025	Ardahan İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü/ DAP	12 Ay	21.095.051,00 TL
Ardahan İli Göle İlçesi Köyleri Mera Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	2025	Ardahan İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü/ DAP	12 Ay	14.882.907,04 TL

“İl Müdürlüğümüz SkyFarm360 Takımı İle Teknofest 2025 İstanbul Türkiye Birinciliği”

- SkyFarm360 , drone ve uydu görüntüleri, yapay zekâ ve CBS altyapısını bir araya getirerek tarla yönetimi ile çiftçiye yönelik destekleme süreçlerini uçtan uca dijitalleştiren entegre bir akıllı tarım sistemidir.
- Python ve YOLO destekli görüntü işleme yazılımı ile drone kameradan hayvanlar otomatik tespit edilerek sayımı yapılacaktır. Sensörle okunan barkodlu küpe bilgileri buluta aktarılıp hayvan sayısı ve kimlik verileriyle eşleştirilerek güncel kayıtlar oluşturulacaktır.
- Bu yenilikçi proje ile TEKNOFEST 2025 İstanbul Tarım Teknolojileri Yarışması'nda Türkiye Birinciliği kazanılmıştır.

2024-2028 Ardahan Eylem Planı

- T.C. Ardahan Valiliği tarafından hazırlanan “2024-2028 Tarımsal Üretimin Planlanması – Hayvancılık ve Su Ürünleri Ardahan Eylem Planı”, ilimizde hayvancılık ve su ürünleri alanlarında mevcut durumun değerlendirilmesi, sorunların tespit edilmesi ve çözüm odaklı faaliyetlerin planlanması amacıyla oluşturulmuştur.
- Plan kapsamında buzağı kayıplarının azaltılması, hayvancılığa yönelik bitkisel üretimin geliştirilmesi, hayvan borsası kurulması, mera yönetimi, eğitim-yayım faaliyetleri, büyükbaş-küçükbaş sektör analizi ile balıkçılık ve su ürünleri eylem planı başlıkları ele alınarak 2024-2028 dönemine yönelik il düzeyinde bir yol haritası ortaya konulmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

ARZ EDERİM.